Horizon.*taal*

Jaargang 37 nummer 217 Januari-Februari 2006

HORIZONTAAL

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w., 37ste jaargang.

Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.

Redactie en administratie:

Vlaamse Esperantobond v.z.w.
Frankrijklei 140
2000 Antwerpen
tel.: 03 234 34 00
fax: 03 233 54 33
E-post: horizon.taal@skynet.be
Webstek: http://www.esperanto.be/fel/nl.

Abonnementen: 25,00 EUR

Rekeningen:

t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55
of Fortis 001-2376527-06;

Redactie:

Lode Van de Velde

Medewerkers:

Ivo Durwael, Agnes Geelen, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert, André Ruysschaert, Emiel Van Damme, e.a.

Verantwoordelijke uitgever:

Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

	1-malig	3-malig*	6-malig*
formaat 1/1:	250	625	1000
formaat 1/2:	150	375	600
formaat 1/3:	110	275	440
formaat 1/4:	80	200	320
formaat 1/6:	55	140	220
formaat 1/12:	30	75	120

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een door u drukklaar geleverd exemplaar.

Op deze tarieven geldt het bijkomend BTW-tarief van 21%.

Kleurtoeslag bedraagt 125 euro per kleur en per inlassing.

Redactioneel

Beste lezers,

Sommige teksten uit deze horizontaal werden reeds verzonden via onze nieuwe elektronische nieuwsbrief, zodat ze niet nieuw zijn voor alle leden van de VEB.

We hebben ze toch opgenomen voor die leden die weinig of geen internet gebruiken en voor wie ze graag rustig op papier wil nalezen. Eigenlijk is de elektronische nieuwsbrief een extra dienst van de VEB aan zijn leden.

Wie de elektronische nieuwsbrief nog niet ontvangt, geve zijn/haar adres door aan de ledenadministratie via <admin@fel.esperanto.be>.

Voor het eerst verschijnt de **elektronische** versie van deze horizontaal nu ook volledig in kleur. Ze is te lezen via: http://www.esperanto.be/fel/nl/hor.php

Lezers die de papieren versie niet meer wensen te ontvangen, gelieven een berichtje te sturen naar de redactie: <horizon.taal@skynet.be> (Je kan ook steeds van gedachte veranderen.)

Rest me nog enkel deze boodschap aan de lezers: **de beste wensen voor 2006!**

Steeds tot uw dienst,

Lode Van de Velde

Inhoud

Eerste televisiekanaal in Esperanto in première op internet

Toen ondernemer Flavio Rebelo uit de stad São Paulo, Brazilië, aan de wereld zei dat hij een televisiekanaal zou lanceren, helemaal in het Esperanto, verklaarden zijn kennissen hem voor gek. Maar zaterdag 5 november was het zover: het eerste televisiekanaal in Esperanto - *Internacia Televido* (Internationale Televisie) - was te zien door internetgebruikers in de hele wereld.

Flavio Rebelo

ITV, *Internacia Televido* is de eerste internettelevisie met een wereldwijd publiek. Het televisiekanaal presenteert gevarieerde programma's door gebruik van de technologie van radio, televisie en internet. Onder de programma's van *Internacia Televido* vinden we journalistiek, documentaires, interviews, muziek, cinema, exotische culturen en toerisme.

Op zijn website (http://internacia.tv), kan men informatie vinden in verschillende talen over het televisiekanaal en over het Esperanto.

Het televisiekanaal in Esperanto is het resultaat van een twee jaar durend project, gemaakt door de Braziliaanse onderneming CIDKON, die ook de grootste internetporaalsite in het Esperanto beheert : Gxangalo.com ('Ĝangalo' in Esperanto = 'Jungle').

Met een tiental kanalen, meer dan honderdduizend bezoekers per maand en meer dan twee en half miljoen gelezen bladzijden, opende *Gxangalo.com* op internet de weg voor professionele diensten in het Esperanto. Het portaal wordt dagelijks geactualiseerd met nieuws uit de hele wereld, artikels, video, blogs, videospellen, fotoblogs en forums, alles in de taal Esperanto.

Esperanto is vandaag een volledig ontwikkelde taal met een wereldwijde actieve gemeenschap, die meer en meer Internet gebruikt als haar belangrijkste communicatiemiddel voor vriendschap en zaken. Er bestaat een voldoende groot aantal Esperantosprekers in Europa en in verschillende landen als China, Brazilië, Rusland, de Verenigde Staten, Japan en Iran, en nog vele andere. Esperanto wordt vrij gebruikt door netgebruikers met programma's als ICQ, IRC, Skype en PalTalk, en de websites in Esperanto lopen in de honderdduizenden.

Onder de Esperantosprekers wordt door de internationale pers vaak de Nobelprijswinnaar voor Economie *Reinhard Selten* vermeld; de wereldkampioene schaken in 1996 *Zsuzsa Polgár*; en *Tivadar Soros*, vader van de beursmagnaat George Soros. De wereldbekende Italiaanse schrijver *Umberto Eco* steunt het gebruik van Esperanto in het kader van de Europese Unie, en schreef zelfs

een boek over het thema, met de titel "Op zoek naar de perfecte taal".

De ondernemende Flavio Rebello, algemeen directeur van CIDKON, is vol vertrouwen over de vooruitzichten van zijn zaken in Esperanto. Met zijn portaalsite *Gxangalo.com*, en nu met het televisiekanaal, zegt de Braziliaan dat het antwoord van de markt alles overtrof, wat men verwacht had. "Er is een markt voor diensten in Esperanto in het internet, die bestaat uit duizenden en duizenden mensen uit vele landen. En wij beginnen deze niche van de markt te bezetten".

"Het is de hergeboorte van Esperanto als internationale taal door middel van Internet", zegt Flavio Rebelo. "De taal komt nu, na jaren van stagnatie, tot een snelle verspreiding dank zij duidenden en duizenden jonge internetgebruikers, die ze rechtstreeks op internet leren. Het gaat bijna over een 'parallelle wereld', waarin wereldburger worden op persoonlijk niveau gebeurt.

Het probleem was dat mensen die de taal niet kennen, zich moeilijk konden voorstellen wat voor wereld het is, die Esperanto spreekt. Het portaal Gxangalo.com, en nu ook Internacia Televido, het televisiekanaal in Esperanto, hebben dat helemaal veranderd."

(persbericht Gxangalo.com)

HET RAPPORT GRIN

Het "Rapport Grin" is een belangrijk document van 127 pagina's, geschreven door professor François Grin, van de Universiteit van Genève, in opdracht van de Franse Hoge Raad voor de Evaluatie van Scholen (Haut Conseil de l'Evaluation de l'Ecole), over het taalprobleem in de Europese Unie. In dit document steunt prof. Grin Esperanto. Een samenvatting:

Economische analyse raadt het Engels af

Professor van de Universiteit van Genève en specialist Taaleconomie François Grin heeft een omvangrijk dossier gepubliceerd, waarin hij de taalpolitiek van de Europese Unie analyseert. De studie werd opgedragen en gepubliceerd door de Hoge Raad voor de Evaluatie van Scholen, een autonome Franse openbare organisatie, die de situatie van het onderwijs in Frankrijk evalueert en analyseert.

Het onderzoek heeft als vraagstelling, welke de meest voordelige keuze zou zijn voor de werktalen in de Europese Unie. Hiervoor werd de huidige situatie bestudeerd en werd geconcludeerd dat de inkomsten, die Groot-Brittannië ontvangt door de overheersing van het Engels in de wereld, en ook in de Europese Unie, per jaar 17 à 18 miljard euro bedragen, d.i. 1% van zijn Bruto Nationaal Product. Die inkomsten zijn afkomstig van de boekenverkoop en andere aan de Engelse taal verwante goederen en van de 700 000 mensen die elk jaar Engeland bezoeken om de taal te leren, alsook uit de besparingen voortspruitend uit het nalaten van vreemde-talenonderwijs in de Britse scholen. Niet alle economische transacties naar Groot-Brittannië voor taalverwante zaken werden beschouwd, maar slechts 75 % ervan, hetgeen de auteur schat als zijnde de vrucht van de hegemonie van het Engels en niet alleen van het demografische belang van de taal zelf. Hieruit volgt, dat elk van de 280 miljoen niet-Engelstaligen van de Unie, de Britse economie jaarlijks met 65 euro subsidiëren.

Hoewel deze getallen reeds onder specialisten gepubliceerd waren, ontbrak de analyse, of die kosten lager zouden liggen, indien men andere mogelijkheden zou kiezen, zoals die welke in het werk aan bod komen. Met de uitbreiding van de Europese Unie naar 25 landen vorig jaar, werd het aantal officiële talen opgetrokken van 11 naar 20, en met de recente aanvaarding van het Iers (maar niet het Catalaans) naar 21. Dit doet twijfels rijzen over de gelijkwaardigheidspolitiek tussen de nationale talen van de Europese Unie, zoals besloten in de tijd van de oprichting van de Unie, toen er slechts vier talen waren, en dit doet denken aan een systeem met één of met een klein groepje werktalen, dat zich beetje bij beetje lijkt op te dringen.

Esperanto de meest efficiënte en rechtvaardige mogelijkheid

De Zwitserse econoom vergeleek drie mogelijke scenario's: het Engels als enige taal; drietaligheid (Engels-Duits-Frans) en tenslotte het gebruik van Esperanto als interne werktaal van de instellingen van de Unie. De eerste mogelijkheid zou de economische transacties naar de Angelsaksische landen verhogen. De tweede mogelijkheid, drietaligheid, zou ongeveer evenveel kosten als de eerste mogelijkheid, maar met een grotere gelijkheid. Toch waarschuwt het rapport voor een zekere instabiliteit en de aanzienlijke investering die hiervoor nodig is.

De derde mogelijkheid, Esperanto als enige interne werktaal, maakt duidelijk een groot verschil: het zou de goedkoopste en meest

gelijkwaardige oplossing zijn. De besparingen zouden op twee manieren gerealiseerd worden: ten eerste zou de eenvoud van Esperanto het mogelijk maken om minder te investeren in het onderwijs van vreemde talen (hoewel de studie het leren van een tweede vreemde taal in de scholen van alle lidstaten - dus ook in Groot-Brittannië veronderstelt); en ten tweede, omdat Esperanto de taal van niemand is, zullen de goederen en diensten die verbonden zijn aan het onderwijs van die taal gelijkwaardig in alle landen kunnen geproduceerd worden, wat een meerwaarde voor alle landen betekent.

Professor Grin analyseert ook kort de mogelijke verwezenlijking van deze derde optie, die hij beschouwt als "niet te realiseren op korte termijn", maar de overgang is zeker mogelijk in de loop van één generatie. "85% van de inwoners van het Europa van de 25 hebben er rechtstreeks en ontegensprekelijk baat bij; de culturele en politieke risico's die een taalhegemonie met zich meebrengt nog buiten beschouwing gelaten", volgens Prof. Grin.

Opmerkingen:

- Het dossier is op internet te raadplegen via: http://cisad.adc.education.fr/hcee/documents/rapport_Grin.pdf

- Biografische gegevens over Prof. Grin: http://www.geneve.ch/sred/collaborateurs/pagesperso/d-h/grinfrancois/francoisgrin.html (fr) http://www.geneve.ch/sred/collaborateurs/pagesperso/d-h/grinfrancois/francoisgrin_eng.html (en)

- C.V. van Prof. Grin: http://www.mic.unisi.ch/grin_cv.pdf

25 landen, 20 officiële talen.
En de boer, hij ploegde voort...

De lingvo al lingvo...

Okazas ke mi laboras kuŝante en la ĝardeno, kaj ĝuante la sunon. Mia cerbo ja ne nepre dormas tiam, kaj ĝi restas ligita al la vortaro. Tiel, antaŭ kelkaj semajnoj, kuŝis kaj pripensis la en PIV renkontitan vorton 'franĝakrigi' kiu devus esti sinonimo de 'franĝigi'. Mi trovis por ĝi la belan nederlandan vorton *golfslijpen* sed iu el miaj severaj kontrolantoj atentigis min ke nepre devas esti erara. Kaj vere, mi devis akordiĝi, *golfslijpen* signifas "akrigi en formon de ondoj" ... precipe por multekostaj tranĉiloj.

Sed, kio do respondas al 'franĝigi' laŭ la difino de PIV, ĉar, malgraŭ PIV, 'franĝigi' nepre signifas 'zorgi ke io iĝu franĝa, intence aŭ neintence'. Tamen la signifo celita en PIV estas pli specifa, kaj oni klare komprenas pri kio temas se oni atente legas la difinon. Nia kara, vere ilustriteta, PIV eĉ aldonas klarigajn bildojn pri franĝoj kaj skrapofranĝo, ĉar fakte temas precize pri skrapofranĝo. Kompreni do ne estas la problemo, sed traduki jes ja.

Dum mi kuŝis kaj funde pripensis kaj rigardis la straton, pasis iu najbaro; pri kiu mi scias ke li estas serioza teĥnikisto, kun multe da sperto en multaj teĥnikaj fakoj. Mi alparolis lin kaj klarigis mian problemon. Li ne havis solvon. Kvaronhoron poste li denove pasis kaj alparolis min. Mi memoras - li diris - ke mia patro ofte kaj fiere diris al mi ke li foje bone *èris* sian falĉilon. Li diris tion en la Sankt-Gilisa varianto de la Dendermonda dialekto: *ik heb men zeis eens goed ge-eirt* kaj mia najbaro klarigis la sencon de la frazo.

Kiam homoj ankoraŭ laboris la kampojn, falĉis la herbon per falĉilo, tiam ili, de tempo al tempo, batis ferstangon en la teron kaj apogigis la falĉilon kontraŭ ĝin, kaj tiam per martelo subtile (?) frapis la feron iom post iom tutlinie. Estis konsiderata granda arto, kaj ne ĉiu same kapablis aŭ spertis pri tio. Tiu, kiu plej bone kapablis *èrdi* estis forte aprezita de la aliaj.

Sed kiel oni tradukas la dendermondan *eirden* en la flandran, aŭ eble eĉ en la nederlandan? Nu, necesas obei la neskribitajn leĝojn de la maniero laŭ kiu kreiĝis la normlingvo el la dialektoj. Kaj la '*ei*' plej ofte evoluis al '*a*' ... do ni serĉu en la direkto de *aren*... sed, flandroj ja plej ofte ne prononcas komencan 'h', do ... povus esti ke la normlingvo uzas *haren* ... aŭ alia problemo estas ke la participo *geeirt* - mi skribas 't' pro la prononco, sed laŭregule mi devus skribi *geeird* - devenas de verbo kun 'd' ĉe la radiko, do de *eirden*: *aarden, haarden?* Kaj vere, se vi serĉas en van Dale vi trovos la verbon *haren* kun la signifo: 'rilate falĉilon: akrigi sur fera stango, batante per martelo'.

Interesa trovo, sed... tamen ne estas solvo por mia problemo. Kontraŭe, ĝi kreas novan problemon: kiel traduki *haren* en esperanton? Nu, 'akrigi' aŭ 'falĉakrigi'... kvankam vere temas pri ankoraŭ io iomete alia, pri iu speciala maniero de akrigado. Mi ja unue pensus pri akrigi de falĉilo pere de akriga ŝtono. Amuzu vin foje per serĉado en diversaj vortaroj por vidi kiel ili tradukas *haren*.

Dum la tuta temporaba serĉlaboro ... ĉu necesas diri ke tion mi ne povis fari kuŝante kaj sunante en mia ĝardeno? ... mi cetere ankoraŭ trovis aliajn specojn de akrigo, kiel *bikken* por la akrigado de muelŝtono. Sinonimo de *bikken* estas *billen*. Finfine mi ja povus verki vortaron pri akrigado!

Tamen... por la franĝigi de PIV ankoraŭ ne venis al mi iu solvo. Se iu el la karaj legantoj de miaj edukaj artikoloj konas la solvon, mi estus treege danka se li/ŝi konigu ĝin al mi. Ĉar mi estas konvinkita ke iu specifa verbo ekzistas en la nederlanda. Kaj verŝajne ankoraŭ uziĝas, ĉar mi ne povas imagi ke ankaŭ tion la komputilo jam faras. Temas do pri nederlanda verbo por la difino "krei tranĉan franĝon ĉe la eĝo de skrapklingo".

Ideo: 'snee maken aan een schraapijzer; een schraapijzer slijpen' sed en unu vorto, unu

verbo! Dum mi verkas la tekston mi de tempo al tempo saltas al *van Dale*, kaj... povas esti ke mi estas survoje al solvo. Rigardu foje: *wetten* kaj poste *aanzetten*. Mi supozas ke *een schraapijzer aanzetten* estos la ĝusta solvo.

Iu diros ke *aanzetten* ne taŭgas, ĉar ne enestas ĉiuj elementoj de la difino. Nu, tiel ja estas lingvo! Oni lernas vorton kun ĝia difino, unu fojon por ĉiam. Tiel estas ne nur por vortoj kiel *merel* kaj *kraai* sed por ĉiuj aliaj. Kiuj ja estas la elementoj kiuj formas la vorton *haren*? La plej granda parto de miaj legantoj, se ne ĉiuj, nun lernis la nederlandan verbon *haren*, pri kiu ili antaŭe havis neniun ideon. Same funkcias en esperanto!

Kvankam ankorau multaj aliaj travivaĵoj meritus esti rakontitaj... mi per tiu ĉi artikoleto finas la vojaĝon en la lando de vortaristo, almenaŭ mi finas la vojaĝon kune kun vi, kara leginto. Mi sole daŭrigos la aventuron kaj esperas atingi la celon.

Nur unu gravan averton mi deziras doni al vi. Nepre ne vidu la solvojn en la vortaro kiel la solan solvon! Tiel ne funkcias Esperanto! Mi donis la solvon kiu al mi en iu momento, sed tamen post multe da pripenso kaj serĉado, ŝajnis esti la plej taŭga. Se vi mem trovas pli bonan, pri kiu vi havas la impreson ke ĉiu komprenos vin, ne hezitu sed kuraĝe uzu vian solvon.

p.d.s.

Haren – een kleine handleiding
(ter illustratie van het voorgaand artikel)

(...) De wallen werden dus met de zeis gemaaid, echt zwaar handwerk. Om goed en snel te kunnen maaien, was het noodzaak dat de zeis steeds scherp was. Dit werd niet bereikt door slijpen op een sten, maar door het 'haren' met het zogenaamde 'haargerei'. Het haargerei was een tweedelige set: hamer en spit. De hamerkop was een naar twee kanten toelopende slagpunt, enigszins afgerond, ongeveer 5 cm breed. Het spit was een klein aambeeldje, een stalen pen met een vierkante kop, iets bollend, 5 x 5 cm, met 12 cm onder de kop een oog waardoor een pennetje kon, om het wegzakken tijdens het haren te voorkomen.

Om te haren ging de maaier op zijn 'platte gat' zitten, op een droog plekje, benen gespreid, waartussen het spit iets schuin in de grond werd gedreven. Door middel van een gevorkte tak werd de zeis in de juiste stand gebracht, zodat het blad van de zeis midden op het spit lag. Door fijn gericht met de hamer te tikken werd het staal van de zeis precies evenwijdig uitgeklopt. (koudsmeden)

In ongeveer twintig minuten werd de zeis gehaard en kon er weer een halve dag mee gemaaid worden. Die halve dag gold voor een vlak weiland, voor de wallen met oneffenheden, struiken en stenen, moest het haren vaker gebeuren. Na ieder gemaaid 'zwad' (baantje) werd door middel van een 'strekel' het snijvlak scherp gehouden. (...)

bron:
http://gooijer.netfirms.com/landbouw.htm

In Memoriam : Raymond Wylleman

Met Raymond Wylleman (1928-2005) heeft de Esperantobeweging een voornaam Esperantist verloren. De redactie van Horizontaal en het bestuur van de Vlaamse Esperantobond betreuren ten zeerste dit verlies. Ziehier een bijdrage van Marc Cuffez, die Raymond zeer goed kende.

Raymond Wylleman werd geboren te Hoboken op 2 november 1928 en is overleden op 15 oktober 2005 in het Henri Serruysziekenhuis te Oostende, waar hij was opgenomen sinds half augustus.

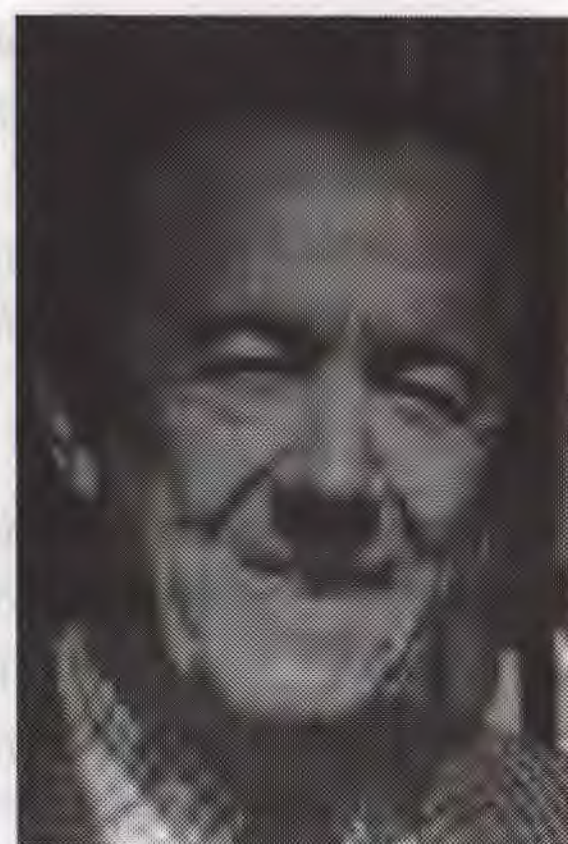
Hij was onderwijzer en later directeur van de Van Glabbekeschool te Oostende.

In 1987 stichtte hij met onder andere zijn vrouw Nora en André en Thérèse D'hulster Esperantogroep *La Konko* en werd de 1e voorzitter. Hij verzorgde er de meeste cursussen en gespreksavonden en gaf tegelijkertijd nog Esperantoles in zijn vroegere school, nabij zijn woning.

Ik heb hem leren kennen in 1989 toen ik me wilde inschrijven voor de esperantocursus. Na 2 jaar cursus in "Zeezicht" vroeg hij mij om zelf les te geven en of ik secretaris wilde worden. Eind 1991 ben ik toen secretaris geworden en verzorgde de cursussen van het eerste jaar. Intussen waren we verhuisd naar "De Anklap". Raymond gaf les aan de gevorderden en ook de gespreksavonden nam hij voor zijn rekening. Elke keer had hij wel een tekst of een stukje grammatica voorbereid.

Enkele jaren later kregen we dan eindelijk de mogelijkheid om een eigen lokaal te hebben, waar we tot nu toe nog altijd zitten, namelijk in de Vercamerschool, waar Raymond ooit les gekregen heeft.

In het jaar 2000 zette hij een stapje terug. Hij werd ondervoorzitter en Else Huisseune, die intussen ook reeds les gaf aan de leerlingen uit de basisschool, werd de nieuwe voorzitter.

Toch bleef Raymond nog altijd cursus geven en gespreksavonden voorzitten en dit tot half augustus 2005.

Hij was ook in andere verenigingen actief: zo was hij voorzitter van de Belgische sectie van I.L.E.I. (Internationale Vereniging van Esperantoleerkrachten) en in 1996 was hij reeds enkele jaren lid van het algemeen bestuur van I.L.E.I., bevoegd voor internationale relaties.

Hij was "Deligito" (afgevaardigde) van UEA, bevoegd voor onderwijs en ook lid van SAT. Hij was ingeschreven voor het congres in Zagreb begin juli, maar mocht niet reizen van zijn arts.

Hij maakte ook een mooie vertaling van het boek "Käthe Kollwitz in Vlaanderen" van zijn vriend-auteur Raf Seys, over het treurend echtpaar in Vladslo en Käthe Kollwitz.

Tevens was hij jarenlang plaatsvervangend vertegenwoordiger bij de Cultuurraad Oostende.

Raymond was er altijd voor je, als je iets vroeg, als je iets nodig had, hij was een soort vader voor de club.

La Konko zal hem zeker missen, maar ook andere Esperantisten in Vlaanderen, Europa,..

Marc Cuffez
Secretaris La Konko

2006-1 Deze aflevering brengt het tweede deel van het 'leksika ekskurseto' over de verzorging van het lichaam, met een slotbeschouwing over vasten en zelfkastijding. Er was weer geen plaats voor brieven of grammatica. Volgende maal beter!

KORPOFLEGADO (2)

(N.B. Ĉiuj difinoj kaj multaj klarigoj en la teksto fontas el PIV2).

1) GIMNASTIKO KAJ SPORTO (SEKVO)

En la antaŭa numero de tiu ĉi rubriko estis priparolata la korpoflegado pere de korpomoviĝo, i.a. per gimnastiko kaj sporto. Tiukadre ni ankaŭ komparis tri parencajn terminojn: Konkur(ad)o, konkurenco, konkurso. Por iliaj difinoj vidu la antaŭan numeron. Jen pli ampleksa pritrakto de ili.

Konkur(ad)o, konkurenco, konkurso

PRI KONKURENCO.

Tiu, kiu **faras** konkurencon al vi, estas via...

| konkurenculo[1].

Li ... kun vi.

| konkurencas[2] (ntr)

Kia konkurenco estas la **dumpingo**?

| ekonomia, nelojala. Ekzistas lojala kaj nelojala konkurenco.

Oni ... konkurencon ... iu, oni konkurencas ... iu.

| faras ... al; konkurencas kun

Oni ... dumpingon.

| **praktikas**

PRI KONKURO.

Tiuj, kiuj konkuras estas ... / ...

| konkuruloj[3], konkurantoj[3]

La kandidato konkuras .../... aliaj kandidatoj.

| kun / kontraŭ

La kandidatoj konkuras pri ...

| **vak(ant)a ofico**[4], vak(ant)a **posteno**[5].

La kandidatoj konkuras por.../... oficon aŭ postenon.

| ricevi, **obteni**[6]

La elektita kandidato p-... la oficon, li o-... la postenon.

| **plenumos**, okupos

Klarigu:

En tiu ekzameno, neniu povis konkuri kun li.

| Neniu estis pli bona ol li, neniu povis **superi** lin.

Klarigu:

En tiu ekzameno ŝi povus **elteni** la konkuron[7].

| Ŝi certe estas tiom bona kiom (tiel bona kiel) la aliaj.

Klarigu: Ili **konkure**[8] kriiadis, rakontis ŝercojn, helpis la maljunulon, ktp.

| Ili konkur(ad)is inter si por superi la aliajn.

| Ĉiu **penis**[9] (por) superi la aliajn. Ĉiu **klopodis**[10] (por) superi la aliajn.

PRI KONKURSO.

Ĉu konkursoj estas organizataj nur en **fakoj**[11] (**branĉoj**[12]) de sporto?

| Ne, ankaŭ en la kampo de arto, sciencoj, teknikoj, oficoj[4], administracio ktp.

Por kio alia oni povas **konkursi**? *(a. vacature, betrekking, ambt; b. promotie; c. toelating in school)*

| Same kiel por konkuroj, oni povas konkursi por
| a. vak(ant)a posteno, ofico;
| b. rangaltiĝo = avancado = promociiĝo;
| c. akcepto en lernejo, **allaso**[13] en lernejon ktp.

Deelnemen aan een toelatingsconcours.

| partopreni en allaskonkurso, enirkonkurso.

Ze zijn mededingers in het concours.

| Ili estas konkurant(in)oj, gekonkurantoj en la konkurso.

Een wedstrijd om het kampioenschap.

| konkurso por la **ĉampioneco**.

Serĉu la taŭgan tradukon!

1	*een wedstrijd uitschrijven, houden*	a	parton preni en
		b	la venkinto, la gajninto
2	*aangaan*	c	komenci
3	*tussen a en b*	ĉ	decidi, organizi, okazigi
4	*aan een ~ deelnemen*	d	konkurssporto
5	*spelen in*	e	venki, gajni en, gajni la ~on
6	*winnen*	f	inter
7	*de winnaar*	g	konkursnaĝanto
8	*afgelasten*	ĝ	ludi en
9	*een wedstrijd-sport*	h	nuligi, malanonci
10	*wedstrijdzwemmer*		

Solvoj: 1ĉ 2c 3f 4a 5ĝ 6e 7b 8h 9d 10g

Testu vin! *Reesperantigu la subajn vortojn kaj uzu ilin en kunteksto.*

1 concurrent 2 concurreren 3 mededinger
4 ambt 5 betrekking 6 verwerven, verkrijgen
7 de vergelijking kunnen doorstaan
8 om het hardst 9 moeite doen, trachten
10 moeite doen 11 vak 12 tak 13 toelating

2) NUTROMANIEROJ

Obezeco[14]

Homoj trafitaj de obezeco estas obez..., dik..., gras...

| **obezuloj**, dikuloj, grasuloj[15] .

Kiuj malbonaj kutimoj en nia nutromaniero kaŭzas ĉe ĉiam pli da homoj tropezon kaj eĉ obezecon?

| I.a. (inter alie) trouzo de nutroj aŭ trinkajoj (tro)grasa, (tro)salitaj aŭ (tro)sukeraj.

Kiaj estas tiaj nutraĵoj?

| **grasigaj**, ili grasigas.

N.B 1. Kiujn bestojn homo **intence**[16] grasigas?

| porkon, bovidon, **anseron**[16a].

N.B.2. Kp. intence / intense (intens, hevig)

Precipe la grasigadon de anseroj oni nomas ankaŭ ...

| **ŝtopnutrado**[17] anserojn.

Kial 'ŝtopi'?

| ŝtopi signifas 'fermi truon, obstrukci, tute plenigi' kaj ankaŭ 'plenigi truon en ŝtofo'.

Do, 'ŝtopnutri' signifas fakte:...

| PIV: perforte **engorĝigi**[17a] nutraĵojn por akiri pli grasan beston[18].

Antaŭ la vintro, vintrodormantaj bestoj klopodas por ...?

| maksimume engluti, engorĝigi grasigajn nutrojn.

Kion ili **konsumas**[19] dum sia vintrodormo?

| Ili konsumas sian antaŭan grason[z], la akumulitan grason, la engorĝigitan grason.

Tiurilate, kion signifas jena zamenhofa esprimo: konsumi sian antaŭan grason[z]?

| Figurasence, kaj precipe pri homoj: vivi el la **ŝparitaĵoj**.

Por resti aŭ iĝi **sveltaj**[20], ni do evitu trouzon de tri specoj da nutraĵoj:

| 1. **salaj**[21], (tro)salitaj nutroj,
| 2. gras(ig)aj nutroj,
| 3. sukeraj, (tro)sukeritaj nutroj.

Kial trouzado de salo povas esti plia kaŭzo de obezeco?

| Trouzado de **salo** kaj de trosalitaj manĝaĵoj kaŭzas **retenon (maleligon)**[22] de akvo en la korpo.

N.B. Ankaŭ prezoj povas esti salitaj. Tio signifas, ke ili ...

| estas tre (tro) altaj.

Ĉu trosalitajn nutrojn oni povas nomi salaĵoj?

| Laŭ PIV, salaĵo estas nur nutraĵo salita por konservado, kiel ekzemple kaviaro aŭ **kipro**[23].

Ĉu trograsajn nutrojn oni povas nomi grasaĵoj?

| Denove, laŭ PIV, grasaĵo estas nur la grasa parto de viando aŭ, figurasence, en la biblia lingvo, plej bona nutraĵo (signo de la tiama preferata dieto [vd]).

Ĉu sukeritajn nutrojn oni povas nomi sukeraĵojn?

| Denove, laŭ PIV, sukeraĵoj estas nur sukera **frandaĵo**[24] .

Kelkaj ekzemploj de glucidoj estas ...

| sukero: glukozo, sakarozo, fruktozo ktp.

Oni trovas lipidojn i.a. en ...

| butero, animalaj kaj vegetaĵaj grasoj, oleo.

Ĉu oni parolu pri 'animalaj' aŭ 'bestaj' grasoj?

Animalo[25]: komuna nomo de bestoj kaj homoj (PIV).

*N.B. Kp.: **animalo, besto, sovaĝa besto, sovaĝbesto, bestio.***

Ĉu do homo estas animalo?

| *animalo estas la komuna nomo de bestoj kaj homoj.*

Besto estas do ĉiu animalo ...

| *escepte de homo.*

*Iujn bestojn oni povas **hejmigi**[26] =?*

| *= kutimigi al kunvivado kun homoj.*

Nehejmigitan beston oni nomas ...

| *sovaĝa besto.*

Nehejmigita besto, kiu estas danĝera por la homo, estas ...

| *sovaĝbesto aŭ bestio.*

*Al kia homo estas ankaŭ **aplikebla**[27] la termino 'bestio'?*

| *Al homo barbara, brutala, sovaĝa, **perfortema**[28] .*

resume: vidu sekvantan paĝon!

Testu vin! *Reesperantigu la subajn vortojn kaj uzu ilin en kunteksto.*

14 vetzucht 15 vetzak 16 opzettelijk 16a gans 17 vetmesten 17a het in de keel stoppen 18 stuk vee 19 verteren 20 slank 21 zout 22 retentie 23 kipper, gerookte haring 24 suikergoed, bonbon 25: 1. levend wezen; 2. dier (met inbegrip van mens). 26 tam maken, domesticeren 27 toepasselijk, toepasbaar 28 gewelddadig

Korektendoj

Hierbij de lijst van errata voor het Woordenboek. De lijst houdt vooral rekening met het nieuwe Groene Boekje. Tiu ĉi listo de la korektendoj en la Vortaro enhavas ne nur la korektendajn tajperarojn sed plie baziĝis sur la t. n. nova verda libreto.

azoiko azoïcum
eoceno eoceen
filamento sterrenstelsel
Frislando Duitsland
gerilo guerrillastrijder; guerrillero
holoceno holoceen
jagurto moet zijn **jahurto**
koni: einde lijn: **~iĝi**
konglomeri: conglomereren
kuruko: *pepi* **i.p.v.** *pepip*
neolitiko: neolithicum
oligoceno: oligoceen
paleolitiko: paleolithicum
razi: ~isto ~iston ~as
sana: mal~ulejo wordt ***mal~ulejo**
sefardo: Sefard, Sefarde
***sukero:** bonbon
***trunko: *~eto:** tigo i.p.v. stigo

aboriginal wordt **Aboriginal**
aëreren, aërodynamica, aëroliet en **aërotrein** verliezen het trema en worden: **aereren, aerodynamica, aeroliet, aerotrein.**
agar-agar: agaragar
all-riskverzekering: allriskverzekering
antimilitarisme: zonder streepje
apropos: à propos
art-director: artdirector
Augiasstal: augiasstal
Ave-Maria: Ave Maria
beet: het spreekwoord wordt: el malgrandaj akveroj fariĝas grandaj riveroj
p. 194: kolomtitel: belabberd
belvédère: belvedère
blindvliegen: blind vliegen
blue jeans: bluejeans
bohémien: bohemien
BTW: btw
bullebak: bullenbak en doorstreep, of verwijder ook **bullepees**
candid-camera: candid camera
coëxisteren: co-existeren
condoléance: condoleance
cross-country: crosscountry
dag: 7de lijn: nigra peĉjo i.p.v. nigra peĉo
dédain: dedain
deëscalatie, deëscaleren: de-escalatie, de-escaleren
deïndustrialiseren: de-instrustrialiseren
desktop publishing: desktoppublishing

Devoon: devoon
ding-dong: dingdong
dislokatie: dislocatie
drie: drievuldigheid: Drievuldigheid
economy class: economyclass
Euratom: europarlement: Europarlement
ex-voto: ex voto
eye-opener: eyeopener
fancy-fair: fancy fair
frou-frou: froufrou
gebruik: ~ *maken van: gebruikmaken van (in één woord)*
gezond: 4de lijn: lakto estas
guerrilla: guerillastrijder: guerrillastrijder
haan: 4de lijn: *hij hangt de gebraden haan uit*
hand- en spandiensten: hand-en-spandiensten
Hanze: hanzestad: Hanzestad
heil: Heilsleger: heilsleger
hidzjra: hidjra
hok: hokken: kunkube vivi: konkube vivi
hoog: hoog-duits: Hoog-duits
hors d'oeuvre: hors-d'oeuvre
jaknikken: ja knikken
jarretel: jarretelgordel: jarretellengordel
jij: *jijen en jouen: jij-jouwen*
jodenbuurt: jodenvervolging: Jodenvervolging
Jugendstil: jugendstil
kaap: kaapvaarder: Kaapvaarder
Kaïn: Kaïnsteken: kaïnsteken
kamille: 3de lijn: strandkamilo wordt strandkamomilo
kaste: kastestelsel: kastenstelsel kat: 2 lijnen voor spreekwoord: komprenas ĉe mia kato
kerk: kerklatijn: Kerklatijn
kerstavond: kerstman: Kerstman
kiele-kiele: kielekiele
klaaglied: klaagmuur: Klaagmuur
klasse: klassejustitie: klassenjustitie
klein: kleinduimpje: Klein Duimpje
koe: laatste spreekwoord: multe da bestoj, multe da nestoj
koek: koekenbrood: koekebrood
kongsie: kongsi
kozak: Kozak
krab: krabbescheer: krabbenscheer

kreeft: kreeftskeerkring: Kreeftskeerkring
kribbe: kribbenbijter: kribbebijter
langzaam: langzaam-aan-actie: langzaamaanactie
lastig: ~ *vallen: lastigvallen*
lende: zeer waarschijnlijk: **lendenstuk, lendensteun, lendenpijn, lendenwervel**
Lieveheer: Lieve-Heer
linze: linzesoep: linzensoep
maart: in spreekwoord: vetera malbonfarto
naijver, naijverig: na-ijver, na-ijverig
nationaal: nationaalsocialisme, nationaalsocialist, nationaalsocialistisch
Neanderdalmens, Neanderthaler: neanderdalmens, neanderthaler
nieuwjaar: Nieuwjaar
noordpoolexpeditie: Noordpoolexpeditie
novicenmeester: novicemeester
o-benen: O-benen
Oedipuscomplex: oedipuscomplex
off line: offline
OK: oké
one-man-show: onemanshow
onervaren: laatste woord moet worden: flavbekulo
on line: online
opsmuk onamaĵo: ornamaĵo
paddestoel: paddenstoel, paddenstoelwolk
pierebak, pierenbak: pierenbad
pop-art: popart
pot: 4 lijnen voor spreekwoord: nefero moet worden neĝero
predikaat: predicaat
procédé: procedé
protégé: protegé, protegee
questionaire: questionnaire
recovery-room: recoveryroom
respons: responda reago
revérence: reverence
rhytm: rhythm *rhythm-and-blues*
rijk: rijkswacht: Rijkswacht
rij-op-rij-af-boot: rij-op-rij-afboot, rij-op-rij-afschip
rollenspel: roll-on-roll-offschip
rune: runeschrift: runenschrift
Sadduceeër: sadduceeër

Salomonsoordeel: salomonsoordeel
schriftgeleerde: Schriftgeleerde
sex-appeal: sexappeal
sibbekunde: sibbenkunde
Sisyphusarbeid: sisyphusarbeid
sit-downstaking: sitdownstaking
Sixtijns: sixtijns
smeer: spreekwoord: lekas
snij-ijzer: snijijzer
sovjetrepubliek: Sovjetrepubliek
spore: sporeplant: sporenplant
staat: staatsbosbeheer, staatscourant: Staatsbosbeheer, Staatscourant
steen: steenbokskeerkring: Steenbokskeerkring
talmoed, talmoedist: Talmoed, Talmoedist
tong: 5de lijn: ĝi ŝvebis
transalpijns, transatlantisch: trans-Alpijns, trans-Atlantisch
two-seater: twoseater
ups en downs: ups-and-downs
vaderdag: Vaderdag
vanilleijs: vanille-ijs
vasten: vastenavond: Vastenavond
veilig: veiligheidsraad: Veiligheidsraad
Vestaalse: vestaalse
vice-voorzitter: vicevoorzitter
Volkerenbond: Volkenbond
prudenta: *prudenta kiel serpento*
walkie-talkie: walkietalkie
weduwe: weduwenpensioen, weduwenverbranding: weduwepensioen, weduweverbranding
weesgegroet: Weesgegroet
weglatingsstreepje: ellasstreketo
wereldbank: Wereldbank, Wereldgezondheidsorganisatie, Wereldvrouwendag
wig: wiggebeen: wiggenbeen
x-benen: X-benen
ziel: zielepoot: zielenpoot
zondag: zondagswet: Zondagswet
zot: zotte(n)klap: zotteklap

Meestal gaat het om hoofd- of kleine letter, of al dan niet splitsen. Door het onderstrepen vestig ik de aandacht op de correctie.

Zopas verschenen bij de Vlaamse Esperantobond:

Een zakwoordenboekje Nederlands-Esperanto-Nederlands, op de maat van een normale zak, was gewenst... **Hier is het nu!**

Het bevat uitsluitend woorden gevormd met de officiële stammen van het Esperanto en sluit dus nauw aan bij het Fundament van het Esperanto.

124 pagina's A6-formaat, voor slechts **3** Euro*!

Uiterst handig voor op reis!!

Voor gebruik in studie- of leesruimte blijft het handwoordenboek Nederlands-Esperanto-Nederlands (FEL - 2004) aangewezen en zelfs onmisbaar.

Dit uitgebreide woordenboek is verkrijgbaar bij de Vlaamse Esperantobond voor slechts 18 Euro* en geeft bovendien recht op een gratis CD-rom-versie.

* verzendingskosten niet meegerekend

Esperanto 3000 vzw Leuven invitas vin al la

Belga festo okaze de la

Semajno de Internacia Amikeco (SIA)

Sabaton la 18an de februaro 2006

Ontmoetingscentrum Genadedal, Velderblok 2, Kessel-Lo (Leuven).
Ĝi estas facile atingebla per aŭto, trajno aŭ publika transporto.

Kiel kutime ni organizos plenan tagan kaj vesperan programon.
Ankaŭ ne maltrafu la faman lovenan vespermanĝon!

Temo : "La vivo kun aliaj lingvo-parolantoj"

Antaŭtagmeze aktivulojn atendas la ĝenerala kunsido de la Flandra Esperanto-Ligo.

Posttagmeze ĝuu entuziasmajn prelegojn de homoj deventantaj el aliaj landoj kiuj eklogis en Belgio kaj ĉi tie trovis sian feliĉon, meze de alilingvanoj, dank' al Esperanto.

La tutan tagon eblos partopreni en serĉpromeno en la tuja ĉirkaŭaĵo de la kunvenejo, kun unuflanke la naturteritorio "Kesselse bergen" kaj aliflanke la abatejo de Vlierbeek.

Post la fama lovena vespermanĝo magiisto prezentos mirindaĵojn. Por tio ni dankas la grupon el la samnoma Loveno... la Nova.

Sendu vian adreson al Esperanto 3000, R. Ménada 44, 1320 Hamme-Mille, esperanto3000@esperanto.be por ricevi vian personan inviton kaj detalan programon!

Kiel ĉiun duan jaron ni ankaŭ en la 18-a de februaro 2006 invitas kaj atendas ĉiujn esperanto-uzantojn en Belgio. Ankaŭ eksterlandanoj kompreneble estas bonvenaj al ĉi tiu festo, kiun ni senpage ofertas al ĉiuj!

La retbutiko de FEL ekzistas 10 jarojn!

La 9an de februaro 2006 la Retbutiko de FEL ekzistas 10 jarojn! Por tion festi, ni organizas grandan literaturan enketon kun premioj de 100, 50 kaj 25 eŭroj!

Premioj:
100, 50 kaj 25 eŭroj!

Tri partoprenantoj, kiuj plej akurate respondis la konkurso-demandon, ricevos premion, ili rajtas aĉeti en la Retbutiko FEL-eldonaĵojn en la valoro de respektive 100, 50 kaj 25 eŭroj!

Kion fari?

1. **Krozu antaŭ la 31a de marto 2006 al www.retbutiko.net kaj plenigu la enketilon pri viaj plej ŝatataj libroj.**
2. **Respondu la konkurso-demandon:**

"Kiu estas la sumo (en eŭroj) de la prezoj de ĉiuj varoj en stoko en la Retbutiko je la 9a de februaro 2006, se de ĉiuj eroj nur unu ekzemplero estas kalkulita?"

Ĉiuj esperantistoj en la mondo estas invitataj partopreni la enketon, organizitan de la retbutiko de FEL (Flandra Esperanto-Ligo): www.retbutiko.net
Per la enketo, ni volas kompili liston de la plej popularaj libroj en Esperantujo nuntempe.

Reguloj: ĉiu esperantisto rajtas sendi nur UNU enketilon. Ŝanĝoj en jam sendita enketilo NE estas akceptataj. Enketiloj kiuj alvenas post la 31a de marto NE validas.

Rezultoj: La tri gajnintoj ricevos personan mesaĝon. La rezulto de la granda enketo aperos en MONATO.

animaloj			
h	b e s t o j		
o	*hejmigitaj*	*nehejmigitaj*	
m	dombestoj	*danĝeraj*	*nedanĝeraj*
o	brutoj[29]	sovaĝbestoj	sovaĝaj
j		bestioj	bestoj

Pri sukeraĵoj kaj sukeritaj trinkaĵoj:
La ĉefaj sukerspecoj estas ...
| blanka, bruna,
| en pecetoj, **pulvorigita**[30] aŭ kristaligita

Kiel oni produktas sukeron?
| Oni ekstraktas ĝin el la sukerkano aŭ el la sukerbeto.

Ĉu vi ŝatas **sukeri** vian kafon?
N.B. Kion diri: 'Mi trinkas mian kafon sukerita/sukerite/sukeritan'?
a)'sukerite' signifus, ke vi estas sukerita (participoj uzataj adverbe rilatas al la subjekto de la frazo, ĉi tie 'mi'!)
b)'sukeritan' signifus, ke vi disponas variajn kafospecojn, sed ke vi trinkas nur la sukeritan (kafon sukeritan = sukeritan kafon!).
c)'sukerita' montras, ke temas nek pri a) nek pri b). PAG i.a. §174. Kp. 'Karlo amas la virinojn junaj'.

Por doni sukeran guston al trinkaĵo sen uzi veran sukeron, oni uzu...
| dolĉigilon, dolĉigaĵon[31]. (Oni dolĉigas la trinkaĵon).

Bieron oni sukeras (en la bierfarejo[32]) sed **vaflojn** oni ....
| **sukerumas** (per sukerpulvoro).

Per kiu ilo oni sukerumas vaflojn?
| per **sukerŝutilo**[33]

Kion alian oni povas sukerumi?
| tortojn, oleoknedlikojn[34] (pastobulojn[34]).

Por sukerumi vaflojn, oni **superŝutas**[35] ....
| ilin per sukerpulvoro.

N.B., oni povas superŝuti iun per ...
| **plendoj**[36] , per komplimentoj ktp.

Ekzemploj de **sukeraĵoj**[37] (elektu la taŭgajn tradukaĵojn!):

1	ĉokolado	a	*ijsje*
2	ĉokolada bombono	b	*lolly*
3	**glaciaĵo**	c	*noga*
4	nugato	ĉ	*karamel*
5	pralino	d	*kandij*
6	bombono	e	*chocolade*
7	**stangobombono**	f	*praline*
8	karamelo	g	*snoepje*
9	kando	ĝ	*chocolade snoep*

Solvoj: 1e 2ĝ 3a 4c 5f 6g 7b 8ĉ 9d

Kio estas dieto?
| nutromaniero **obeanta**[38] difinitan regularon.

Kiajn dietojn homoj ĝenerale sekvas?
| akvan, laktan, sensalan, vegetaran, viandan, miksitan...

Pri kio temas la paleolitika dieto?
| Ĝi toleras nur krudan nutron, nur **krudaĵojn**[39].

Kio estas krudaĵo?
| Nekuirita frukto, legomo, viando aŭ fiŝo preparita por manĝo.

Kial oni nomas tian dieton 'paleolitika'?
| Ĝi estis la dieto de la homaro antaŭ la uzado de fajro.

Kion oni nomas 'absoluta dieto'?
| plenan faston

Dietiko estas scienco ne nur pri la diversaj dietoj sed ankaŭ pri ...
| ilia terapia efiko[40].

Specialisto pri dietoj nomiĝas ...
| **diet(ik)isto**.

Aliflanke, **nutradisto** estas specialisto pri...
| la kvanto da kalorioj kaj taŭga dozado de la nutrelementoj, kiujn oni devas **sorbi**[41] por sin nutri.

Dietulo estas paciento, ...
| kiu sekvas dieton.

Kio estas la diferenco inter fasto kaj abstinenco (aŭ abstinado)?
| Fastanto **sin detenas** de ĉia nutraĵo dum plimalpli longa tempo. Abstinanto sin detenas, **pro principo**, de la uzado de io **plezuriga** kiel ekz. alkoholo, viando, tabako, seksaj rilatoj ktp.

Ĉu fastantoj estas **asketoj**?
| Ne nepre. Asketoj estas **piuloj**[42], kiuj serĉas perfektiĝon pere de korpaj rigoraĵoj[43].

Testu vin! *Reesperantigu la subajn vortojn kaj uzu ilin en kunteksto.*

29 stuk vee 30 verpoederd 31 zoetstof
32 brouwerij 33 suiker-strooier 34 olibollen
35 overstrooien, overstelpen 36 klachten
37 suikergoed 38 gehoorzamen aan
39 rauwkost 40 effect, uitwerking
41 in zich opnemen 42 vroom man
43 zeer strenge regels.

3) UITWERKING VAN VORIGE VERTAALOPGAVE

Spons op de neus. Spongo sur la nazo

Korvoj faldas dratojn (noto 1) por trovi (malkovri, fiŝi, kapti) nutr(aĵ)on. Vulturoj kaj lutroj martelas per ŝtonoj por krevigi (rompi) konkojn.

Antropoidoj (homedoj: noto 2) konas tutan faskon *(bundel)* (gamo *gamma*) da uzoj de iloj (da uzmanieroj por iloj), inkluzive de la ventumado per folioj por forteni insektojn.

Nun ankaŭ delfenoj trovas sian lokon en la kreskanta listo da bestoj, kiuj uzas laborilojn.

La fakrevuo (...) prezentas donitaĵojn (datumojn) kaj fotojn, kiuj montras, ke iuj delfenspecioj (noto 3) uzas (utiligas) spongojn dum (por) sia nutroĉasado.

La delfenoj deŝiras (derompas, elŝiras, elrompas) spongojn el la marfundo kaj lerte manovras kun la spongo sur la nazo (surnaze), kiam ili serĉas nutr(aĵ)on.

Verŝajne (probable, kredeble) ili provas ŝirmi sian senteman (delikatan) nazon dum la spurado de (pri) nutro sur la marfundo (dum ili spuras...).

La bestoj elektas tiajn spongojn, kiaj (PAG § 58 C Rim II) laŭ sia formo ne facile povas fali de ilia nazo. Do ne plataj ekzempleroj.

Strange estas, ke preskaŭ nur (preskaŭ ekskluzive) inoj (femaloj) prezentas (montras) tian konduton. Por tio estas (ekzistas) pluraj (diversaj) eblaj klarigoj, sed biologoj provizore supozas, ke delfenmaskloj (virdelfenoj) pli ol inoj ĉasas engrupe , kaj ke por tio la uzo de spongoj estas malpli avantaĝa (prezentas malpli da avantaĝoj).

Notoj

Noto 1. drato (sinonimo: metalfadeno/fadeno [ne el metalo])

Noto 2 . Kp.: 'homoj, homedoj, homenoj'. Homedoj: latine Hominidae, familio de primatoj (primaten), entenanta la ĉimpanzojn, la gorilojn, kaj la homenojn.

Homenoj: latine Homininae, subfamilio de homedoj, ampleksanta la aŭstralopitekojn, la parantropojn, la fosiliajn kaj la nunan homojn.

Homedoj (hominidae)		
Evoluintaj primatoj (antropoidoj)	Homenoj (homininae)	
ĉimpanzo, gorilo, orangutano, ...	parantropoj (i.a. aŭstralopiteko)	fosilia kaj nuna homo

Noto 3. kp. speco *soort*, specio *soort, species.*

4) VERTAALOPGAVE VOOR 2006-1

06-1 jan. **Het begrijpen van gevoelens.**

Uit Knack 27 juli 2005.

Baby's zijn beter af als hun moeder voelt wat ze willen. Als antidiscrimenerend element, of als pleidooi tegen de effecten van sociale ongelijkheid, kan de volgende wetenschappelijke boodschap uit het vakblad *New Scientist* tellen: de rijkdom van een gezin en het opvoedingsniveau van de moeder hebben geen enkel effect op de ontwikkeling van een kind in de eerste twee jaar van zijn leven. De enige, écht significante factor is de mate waarin ze zijn humeuren aanvoelt. Dat is puur een kwestie van persoonlijke interpretatie. Sommige tienermoeders brachten het er beter af dan moeders in een sociaal 'veiliger' omgeving; Moeders die hun baby goed 'lezen', spelen makkelijker in op wat een kind nodig heeft. Hoe beter een moeder haar kinderen begrijpt, hoe sneller die in staat zijn hun eigen gevoelens en gedachten in spel of taal te manifesteren. Er zijn aanwijzingen dat, naarmate een kind ouder wordt, elementen als rijkdom en opvoedingsniveau van de moeder wel een grotere rol spelen. Omdat het in deze studie om de evaluatie van emoties ging, werd niet gekeken hoe mannen het er afbrachten. De wetenschappers gingen er blijkbaar van uit dat dit tijdverlies was.

Vragen en/of opmerkingen uitsluitend en rechtstreeks aan de redacteur van de rubriek sturen: Emiel Van Damme,
Albert -I- straat 44, B-1703 Schepdaal.
retadreso: emile.vandamme@belgacom.net

Met alle Chinezen.... dus ook met den deze.

Ba Jin en Esperanto

Op de gezegende leeftijd van 101 jaar overleed, zij het dan blijkbaar met enige hulp, Ba Jin. In het tijdschrift Esperanto verscheen, in het novembernummer, een necrologie. In De Standaard verscheen een tamelijk uitgebreid artikel van de hand van hun China-specialist, Marcel van Nieuwenborgh. Esperanto speelde een heel belangrijke rol in het leven van Ba Jin, en ook in zijn werk. Zoals gewoonlijk schijnt, buiten de Esperantobeweging, niemand dat te weten; ofwel wenst men het toch niet te vermelden. Vermoedelijk is daar geen kwade wil mee gemoeid, maar men vindt het onbelangrijk, of begrijpt het niet. Men kan een lange lijst opmaken met namen van belangrijke personen, die bij hun overlijden afgevoerd worden van het groene boekje.

Ba Jin, of Pa Kin of B'a Kin was zijn schrijversnaam. Zoals meestal bij Chinese namen kan men op meer dan tien verschillende manieren transcriberen. Immers, de enige juiste schrijfwijze is deze met Chinese tekens. Ik had me al vaak bedenkingen gemaakt bij zijn schrijversnaam. Als men de betekenis van de tekens opzoekt dan vindt men dat Ba betekent: op zoek gaan naar, trachten te bereiken (naast andere mogelijke betekenissen) en Kin betekent: geld of zilver (als voornaamste betekenismogelijkheden). Dat leek me zeer eigenaardig. Maar blijkbaar was het een spelletje van Li Fei kan (zijn eigenlijke naam). Pas nu leerde ik, uit het artikel van Marcel van Nieuwenborgh, dat hij die naam zou gekozen hebben omdat deze Ba gebruikelijk is, in het Chinees, voor de naam van de Russische anarchist Bakoenin (als eerste lettergreep dan, maar ook als afkorting voor het geheel) en Jin voor zijn collega Kropotkin (daar dan wellicht voor de laatste lettergreep). Een mooie woordspeling dus, een mooie dubbele bodem en bovendien betrekkelijk veilig, een factor die in China wel degelijk belang heeft.

巴金

De man moet een bijzonder moeilijk leven gehad hebben. Zijn jeugd was zeer triestig. Hij was 13 toen zijn vader stierf en 19 bij de dood van moeder. Hij had een zeer slechte relatie met ooms en voogden. Hij was een humanistisch anarchist, die alle autoriteit of religie ontkende. Hij studeerde in Frankrijk van 1926 tot 1929, en had daar contact met de esperantisten. Hij maakte kennis met Esperanto tijdens zijn studies in Shanghai, in 1921. Hij vertaalde verschillende werken uit het Esperanto in het Chinees, o.a. *Printempo en la Aŭtuno* van Julio Baghy. Dat werk maakte zulk een sterke indruk op hem dat hij later een origineel werk schreef, met als titel *Aŭtuno en la Printempo* (het werd, op zijn beurt, vertaald in het Esperanto, in 1980). Hij vertaalde ook Esperantovertalingen van de Amicis, Tolstoj en Akita in het Chinees, dus met Esperanto als

brugtaal.

Toen Mao in 1949 de macht overnam in China paste Ba Jin zich aan in zijn werk, en toonde zich een gedisciplineerd partijmilitant. Wie ook maar enig idee heeft over de manier waarop men in China met dissidenten omgaat kan hem dat moeilijk kwalijk nemen. Waar hij vroeger vooral over intellectuelen schreef werden zijn nieuwe helden mijnwerkers. Maar... één van de vier die de revolte van de Rode Garde aanvoerde had op het einde van zijn studies een thesis geschreven over het ideologisch anarchisme in het werk van Ba Jin. De vernederingen, die Ba Jin daarvoor moest doorstaan zijn onbeschrijfljk. Als de pest geluwd was kreeg hij weer een belangrijke sociale functie.

In 1980 werd hij door de Chinese delegatie meegesleurd naar het Esperantocongres in Stockholm, al luidt de officiële versie dat hij de delegatie leidde. Klaarblijkelijk was hij dan al geestelijk uitgeblust. Ik trachtte het cordon van bewakers/verzorgers te doorbreken dat rond hem zwermde op een van de twee uitzonderlijke gelegenheden dat men hem opvoerde, maar kreeg eigenlijk alleen maar wat gebrom te horen. Men zegt nu dat hij al ettelijke jaren aan de ziekte van Alzheimer leed. China lijkt altijd gehoopt te hebben (en wij, Esperantisten, met hen) dat hij een Nobelprijs voor Literatuur zou binnenrijven, maar dat is, spijtig genoeg, niet gelukt.

Ik raad het lezen van *Aŭtuno en la Printempo* én *Printempo en la Aŭtuno* aan, en er bij te bedenken dat de Esperantoroman een invloed had op de Chinese Literatuur.

p.d.s.

(Bij FEL zijn 3 werken van hem verkrijgbaar:
- Aŭtuno en la printempo, ±4.47 euro;
- Familio, 24.99 euro;
- Frosta nokto, ±8.20 euro.)

RAPORTO METODIKA SEMINARIO

Metodika seminario kun d-ino Katalin Kováts (Antverpeno 28-30.11.05)

Katalin Kováts, gvidantino kaj redaktoro de la porinstruista hejmpaĝo www.edukado.net estas vojaĝanta metodikist(in)o, gvidanta multajn E-kursojn kaj metodikajn seminariojn tra la tuta mondo. Ŝi volonte akceptis la inviton gvidi metodikan seminarion en Antverpeno (Belgio).

La programo komenciĝis jam vendredvespere en la Antverpena E-klubo La Verda Stelo per la prelego pri Andreo Cseh okaze de lia 110-jara naskiĝdatreveno. La vesperon partoprenis kaj la seminarianoj kaj klubanoj, entute ĉirkaŭ 30 esperantistoj. Katalin prezentante la faman E-pedagogon rakontis pri multaj nekonataj, foje kortuŝaj faktoj el la privata sfero de la vivo de Cseh. La ĉeestantoj povis vidi ankaŭ malgrandan ekspozicion kun multnombraj fotoj kaj eksposedaĵoj de Andreo Cseh, ekz. lian junaĝan memorlibron, aliajn personajn objektojn, familiajn fotojn kaj dokumentojn. Oni povis aĉeti la surmerkate elĉerpitan libron *Memorlibro omaĝe al Andreo Cseh*, verkitan de la prelegintino antaŭ 10 jaroj.

La tutan sabaton de la 10a ĝis la 19a horo kaj dimanĉon inter la 13a kaj 19a horoj la 12 entuziasmuloj (10 flandroj el diversaj flandraj urboj, 1 valono el Loveno-La-Nova kaj unu germano laboranta kaj loĝanta nuntempe en Flandrio) povis kleriĝi kaj spertiĝi pri diversaj temoj el kiuj ni listigas sube kelkajn. La

partoprenintaro konsistis el personoj, kiuj instruas E-on aŭ deziras instrui.

Danke al la surloka retkonekto Katalin informis la ĉeestintojn pri la nova versio de www.edukado.net. Pro la kelkmonata trakonstruo de la paĝaro evidentiĝis, ke la informado estis tre utila, malgraŭ la fakto, ke pli ol la duono de la ĉeestintoj jam estis membroj de la retejo.

Kadre de la seminaria programo oni lernis pri instrumetodoj (historia trarigardo) kaj precipe pri specifaj E-metodoj. Por ke la instruantoj povu kompreni la instrumetodojn, Katalin ne nur teorie transdonis konojn, sed gvidis ankaŭ plurajn aktivaĵojn, donante eblojn al la partoprenintoj mem sperti la efikon de paroligaj ekzercoj, gramatikaj prezentaĵoj (i.a. pri amuza kaj efika instruado de refleksivo ekz. 4 rolludantoj per siaj grandaj paperaj kombiloj devis kombi sin/lin/ĝin/unu la alian). Ni ĉiuj bone amuziĝis.

Sukceson havis ankaŭ la porinstruista rolludo de serĉado kaj vendado de instruhelpiloj. Dum tiu rolludo subite eksvarmis en la salono: ĉiuj 'kuris' al la vendejoj por trovi la ĝustan libron.

La seminarianoj povis admiri la riĉan 'instruistan kofron" de Katalin (kopienda kaj imitenda instruhelpilaro en kvanto de pluraj kofroj kaj kestoj) kies kreado bezonis certe plurjaran laboron. Gravan rolon ricevis ankaŭ la Eŭropa Lingva Dokumentujo kaj ties utilo, diversaj instruhelpiloj kaj taksosistemoj, testoj (ankaŭ amuzaj). La publiko spektis fragmentojn de la instrufilmo *Pasporto al la tuta mondo*.

La tutan seminarion trateksis la prezento kaj aludoj al la ĵus eldonita "Manlibro pri instruado de E-o", redaktita de Katalin. Pli da informoj pri la libro troveblas en : http://www.edukado.net/

La partoprenintoj povis aĉeti kaj tiun helpilon kaj plurajn aliajn en la libroservo de la Flandra E-Ligo, kiu situas en la sama konstruaĵo.

Krom la entute 17-hora lernado kaj trejniĝo, dimanĉmatene la seminarianoj povis fari 2-horan kulturan serĉpromenon tra la urbo Antverpeno.

Post la fino de la bonetosa programo, kiun agrabligis ankaŭ per bongustaj manĝaĵoj kaj bona zorgado la organizantino, ĉiu partoprenintopersone dankis al Katalin pro la tre lerniga kaj interaktiva semajnfino kaj ni ĉiuj konstatis, ke daŭriga seminario devas esti organizota. La problemo estis, kiel kutime, la tempomanko kaj amaso da priparolindaj temoj.

Mi scias, ke kun Katalin oni lernas ĉiam novajn instru-trukojn kaj ekscias multajn novajn instruerojn.

Iwona Kocieba, organizanto

bru-taal
De vzw bru-TAAL organiseert op verschillende plaatsen in het Brusselse 'conversatietafels' waar Frans- en andertalige Brusselaars hun theoretische kennis van het Nederlands kunnen omzetten in alledaagse praktijk. (www.bru-taal.be)

Latijn
Wie in zijn schooltijd nooit Latijn geleerd heeft of wie zijn kennis wil opfrissen, kan op woensdag terecht in het Erasmushuis te Anderlecht. Er is een cursus voor beginners en een voor gevorderden. (http://www.erasmushouse.museum/, Brussel deze week, 6.10.2005)

Wallonië
Uit een enquête van een Waalse werkgeversorganisatie bij 632 bedrijven blijkt dat de gebrekkige talenkennis van de werknemers een probleem vormt. Vooral kennis van Nederlands en Engels is gewenst. Taalcursussen leveren vaak niet het gewenste resultaat. (Metro-N, 20.10.2005)

Schoolreglement
Dertig moeders uit de Nederlandstalige gemeenteschool van Sint-Joost (Brussel) volgen Nederlandse les. Aanleiding was een verzoek in de gemeenteraad om het schoolreglement in het Frans te vertalen. (Brussel deze week, 20.10.2005)
Ook drie scholen uit Asse starten een cursus Nederlands voor anderstalige ouders. (Het Nieuwsblad, 29.10.2005)

Van Engels naar Japans op de GSM
NEC heeft een verbeterde versie klaar van de GSM-software die bijna ogenblikkelijk vertaalt tussen Engels en Japans. (Metro-F, 27.10.2005; http://www.neceurope.com/pressroom_a.asp?pressid=17BD58BCC061)

Harry Potter dikker in het Frans
Het zesde boek van Harry Potter telt 607 bladzijden, maar in het Frans zijn het er 120 meer. Vertaler Jean-François Ménard legt het uit: 'Wij hebben nu eenmaal meer woorden nodig dan de Britten om hetzelfde te zeggen. Bovendien is vertalen veel meer dan woorden in een andere taal omzetten. Je moet ook de juiste sfeer en humor uit het boek meegeven.' (Het Nieuwsblad, 31.10.2005)

Tekenen
„Aanvankelijk waren er veel problemen met de taal. Als ik een hamer nodig had, tekende ik een hamer. Zij leerden mij het Chinese woord en ik vertaalde in het Engels. Het snelst leerde ik bij toen ik Li Hong [huidige echtgenote] leerde kennen. Na enkele jaren drukten alle collega's zich al vlot uit in het Engels." (Een nu bruggepensioneerde medewerker van Bekaert, die in China fabrieken hielp opstarten, Het Nieuwsblad, 15.11.2005)

Vliegen
Op internationale vluchten in toestellen uitgerust met Magic III, het nieuwste 'in-flight entertainment system' biedt Japan Airlines taalcursussen van Berlitz aan. In totaal kunnen 22 talen worden aangeleerd, van Nederlands tot Vietnamees (maar geen Esperanto...) (http://www.jal.com/en/press/0000345/345.html, overgenomen in verschillende kranten)

Esperanto

Bakin
Op 17 oktober 2005 overleed Bakin (ook gekend als Ba Jin en Li Feigan). Hij werd bijna 101 jaar. Hij speelde een belangrijke rol in de Chinese Esperantobeweging en publiceerde talrijke werken. Hij was afkomstig uit een rijke familie, verbleef in Frankrijk en Japan en sympathiseerde van in zijn jeugd met het communisme. In de jaren 1940 - toen hij zijn belangrijkste werken in het Chinees al gepubliceerd had - had hij het moeilijk om in de gewenste 'nieuwe' stijl te schrijven. Tijdens de culturele revolutie viel hij, zoals veel intellectuelen, in ongenade, maar

werd nadien gerehabiliteerd. (ret-info; Der Spiegel 43/2005; http://personal.telefonica.terra.es/web/tdb/2005/10/forpasis-ba-jin.htm)

Kostenvergelijking Engels-Esperanto

De professor François Grin heeft een studie gemaakt over de kostprijs van het aanleren van Engels en Frans. De tekst is gepubliceerd op http://cisad.adc.education.fr/hcee/documents/rapport_Grin.pdf (voorlopig alleen in het Frans; er wordt gewerkt aan vertalingen - zie http://www.tejo.org/uea/Grin). (ret-info 19.10.2005; op 7.11.2005 ook vermeld in Metro)

Congresuniversiteit

Een traditioneel onderdeel van de Esperanto-wereldcongressen is de 'kongresa universitato' (IKU), een reeks lezingen, vooral over taalkunde en/of Esperanto. Omdat er van verschillende kanten grote vraag naar was, werden de teksten (met samenvattingen in Engels en Frans) van de voorbije IKU in Vilnius gepubliceerd op http://uea.org/pdf/IKU2005.pdf.

Biologie

Op www.biolib.cz/en staan 10.000 Latijnse termen betreffende planten en dieren, met (gedeeltelijk) de vertaling in een dertigtal talen (waarvan 4.000 in Esperanto). Het is mogelijk woordenlijsten te maken volgens de gewenste onderwerpen en in de gewenste talen. Een handleiding in het Esperanto staat op http://members.chello.cz/malovec/BioLib.htm. (ret-info, Miroslav Malovec)

BOEKENNIEUWS: NOBELPRIJS LITERATUUR

Op 10 december, de verjaardag van het overlijden van Alfred Nobel in 1896, werd in Stockholm de Nobelprijs Literatuur voor 2005 uitgereikt aan de Britse toneelschrijver Harold Pinter. Jammer genoeg is (nog) geen enkel van zijn toneelstukken vertaald in het Esperanto.

Van vele andere Nobelprijswinnaars zijn wel Esperantovertalingen verschenen. Sommige daarvan zijn intussen uitgeput en zijn alleen nog tweedehands te vinden (bijvoorbeeld Böll: *La perdita honoro de iu Katarina Blum;* García Márquez: *Cent jaroj da soleco;* Sartre: *La naŭzo*).

Momenteel biedt de boekendienst van FEL de volgende werken aan:

- Brodski: De nenie kun amo (5,00)
- Camus: La fremdulo (10,80)
- Cela: La familio de Pascual Duarte (8,63)
- Grass: La lada tambureto (36,00)
- Hemingway: La oldulo kaj la maro (11,90)
- Kawabata: Neĝa lando (12,67)
- Kertész: Sensorteco (13,78)
- Kipling: La krabo kiu ludis kun la maro (6,60)
- Kipling: La zodiakidoj kaj aliaj rakontoj (8,94)
- Lagerkvist: Mariamne (4,47)
- Lagerlöf: La mirinda vojaĝo de Nils Holgersson (22,50)
- Neruda: Dudek poemoj amaj kaj unu despera kanto (7,50)
- Sartre: Sen eliro/La respektema p... (1,80)
- Tagore: Malsata ŝtono (9,38) en Primico (4,49)

Verschillende auteurs:

- La lanternisto kaj aliaj prozaĵoj (o.m. Sienkiewicz en Tagore, 4,00)
- Nobela novelaro (Lagerkvist, Johnson en Martinson, 4,47).

Tenslotte is er van Nobel zelf:
- Nemeza (38,55)

De gegevens over de clubprogramma's moeten op de redactie toekomen vóór de 1de van elke even maand. Laattijdige programmawijzigingen kunnen naar de redactie worden gestuurd en worden op de INFO-pagina opgeslagen, zodat men via het internet het juiste programma kan opvragen.

ANTWERPEN – Groep "Esperanto-Antwerpen"
www.geocities.com/esperanto_antwerpen

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.15 uur. Iedereen is welkom.

Vrijdag 6 januari: Michael Bronshtein (RU): "40 jaar SEJM, Sovjet Esperanto-Jongerenorganisatie". De voordracht wordt opgeluisterd met zang en poëzie. Omdat het de eerste vergadering is van het nieuwe jaar wordt u getrakteerd door de club.
Vrijdag 13 januari: Ahman Junusov (RU) vertelt over de Kaukasus en Dagestan. Hij verzorgt een kleine expositie. Eljmira zingt liederen in Esperanto, in het Russisch en in enkele Dagestaanse talen.
vrijdag 20 januari: Henri Deprez: Potten maken en bakken.
vrijdag 27 januari: Algemene jaarvergadering met viering van de jubilarissen.
vrijdag 3 februari : Cor van Ekelenburg: Paleontologie III: de dinosaurussen, het einde en daarna...
vrijdag 10 februari: Eddy Raats leest eigen kortverhalen voor.
zondag 17 februari: Eddy Borsboom (NL): Wat is OSIEK?
vrijdag 24 februari: Denise Parente: Taalspelletjes.
vrijdag 3 maart: Improvisatieavond: de aanwezigen worden uitgenodigd om iets voor te brengen.
vrijdag 10 maart: Molière (CD): invloed van europese talen op Afrikaanse talen.

Meer details over het programma kan je vinden op de webpagina's van FEL, op het programmabord in het clublokaal of in het informatiekastje aan de voordeur. Of telefonisch via 03 234 34 00.

BRUGGE – Paco kaj Justeco

Novjarfesto 2006 : *zondag 15 januari 2006* vanaf 11u00: Nieuwjaarsfeest in de Orangerie, Oude Burg 21 te Brugge (ingang via Hof Lanchals). Ons nieuwjaarsfeest wordt muzikaal opgeluisterd door de Brugse Hommelgroep "In de klaere maene" olv. onze voorzitter Johan Van Eenoo. We beginnen met een aperitiefconcert, eten gourmet, etc.... Inschrijven vóór nieuwjaar bij Heidi Goes (Heidi_Goes@yahoo.com). Laat weten of u al of niet vegetarisch eet. Deelname in de kosten: 15 euro voor leden, 17,5 euro voor niet-leden van Paco kaj Justeco, kinderen halve prijs.

Zaterdag 4 maart, 14u: Molière Ngangu (Kongo) vertelt over het thema 'Esperanto: lernejo por evoluo' (Locatie: Hof van Watervliet).

Info: Heidi Goes, 050/675178 of
heidi_goes@yahoo.com

BRUSSEL – Esperantista Brusela Grupo
http://users.belgacom.net/EBG

Opgelet: nieuwe vergaderplaats: gebouw Van Maerlant, op de hoek van de gelijknamige straat en de Belliard-straat, tegenover het Leopoldpark, dicht bij metro-station Maelbeek. Aangezien dit gebouw tot de Europese Instellingen behoort, is er een vrij strenge controle. Bezoekers gelieven zich op voorhand aan te melden:
Info: Hélène Falk, Eikenlaan 7, 1640 Sint-Genesius-Rode, tel.: 02 358 42 14, helene.falk@skynet.be

Om per e-post op de hoogte gehouden te worden van de activiteiten van de Brusselse groep, stuur je een leeg berichtje naar: esperanto-en-bruselo-subscribe@yahoogroups.com.

GENT – La Progreso
http://www.esperanto.be/gent

Clubhuis: "La Progreso", Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77.

Vrijdag 27 januari 2006: Jaarvergadering met etentje en gezellig samenzijn.
Vrijdag 24 februari 20.00 uur: Cor van Ekelenburg geeft een overzicht en bespreking van de geschiedenis van de paleonthologie.

Cursus voor beginners: elke dinsdag van 19.00 tot 21.00 uur tot 24/01/06 in het clublokaal.

Boekenavonden voor iedereen die de taal wil oefenen. De datum wordt vastgelegd door de deelnemers en medegedeeld via www.esperanto.be/gent

KALMTHOUT – La Erikejo
http://users.pandora.be/La.Erikejo/Index.htm

Bijeenkomsten vinden telkens plaats vanaf 20 uur in het Parochiecentrum van Heide (achter de kerk, vlakbij het NMBS-station *Heide)* tenzij anders vermeld.

Info: Wim De Smet, Hertendreef 12, 2920 Kalmthout, tel.: 03 666 99 49, e-post: wma.desmet@belgacom.net

KAPELLE – Esperanto-Grupo "Meza Zelando"
Voor onze avonden, de laatste vrijdag van de maand om 19.30 u., worden we telkens bij een ander clublid te gast ontvangen. Inlichtingen over programma en plaats van samenkomst bij Sally en Dies Krombeen, tel.: (0113) 34 15 63 of Rie en Kees Dentz, tel.: (0118) 61 48 34.

KORTRIJK – ROESELARE – TIELT
Koninklijke Esperantogroep La Konkordo
esperanto.kortrijk@esperantoland.org
Opgelet: Nieuwe locatie voor onze activiteiten: Erfgoedhuis zaal 2, O.L.Vrouwstraat 45 te Kortrijk tel. 056 27 74 24. Elke vierde maandag van iedere maand (met uitzondering van juli en augustus). De derde maandag indien de vierde een feestdag is.

Voor inlichtingen: Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96 / Piet Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30. Bezoekers van andere clubs melden bij voorkeur hun komst. Dit laat ons toe hen beter te ontvangen en hen te verwittigen bij verandering van locatie.

De **stadsbibliotheek van Kortrijk** beschikt over een uitgebreid **Esperantofonds**. Er is gelegenheid dit fonds te bezoeken. Geef een seintje aan Daniëlle Demeyere, bibliothecaris tel. 056-27 75 00 (algemene balie). Of stuur een berichtje naar Daniëlle.Demeyere@kortrijk.be.

LEUVEN - Esperanto 3000
http://www.esperanto.be/esperanto3000

Zoals steeds gaan al onze activiteiten door in het Cultureel Centrum, Brusselsestraat 63, Leuven. Voor de meest recente informatie over ons programma kan je steeds terecht op onze webpagina.

woensdag 11 januari: Vespero3000 = verrassing
woensdag 25 januari: Vervolgcursus
woensdag 8 februari: Vespero3000 = voordracht-avond (+mogelijkheid tot vragen stellen)

Info: Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. E-post: rogergoris@versateladsl.be

LIMBURGSE ESPERANTO-VERENIGING (met zetel in PEER) http://users.skynet.be/sky53810/

Vergadering: elke eerste donderdag van de maand van 20 tot 22u in Cultureel Centrum "'t Poorthuis", Zuidervest te Peer.

De elementaire cursus/conversatie wordt gegeven op de overige donderdagen van de maand, zelfde plaats en tijd, door Henri Schutters.

LONDERZEEL
Cursus voor beginners elke dinsdag 14-16 u, en voor gevorderden elke donderdag van 20-22 u. in Hof ter Winkelen.
Informatie en contact: Frederik Vanden Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. of: J.P. Fertinel, Haan 47, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 300 652.

OOSTENDE – La Konko
Inlichtingen: Marc Cuffez (marc.cuffez@pandora.be), 0486 36 23 65. Else Huisseune (la.konko@tijd.be), tel.: 059 43 30 58.

maandag 13 maart om 19u : "diavoordracht over het Griekse eiland Nisyros" door Georgette Wylleman en echtgenoot.

Cursus voor gevorderden : elke donderdag 14u30-16u30 - lesgever : Germain Pirlot.
Elke 2e en 4e maandag 19u-21u : gespreksavond, dus op 9 en 23 januari en 13 en 27 februari

La Konketoj
(Info: Els Huisseune tel 059 43 30 58)

TIENEN – La Hirundo
http://home.tiscali.be/lahirundo/

Elke dinsdag: 19u.-21u.: Basiscursus volgens de Cseh-metode. Elke laatste maandag: cursus voor gevorderden

Voor info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen. Tel.: 016 81 52 46 – Fax: 016 81 52 46.

TURNHOUT
Cursus voor gevorderden op dinsdag 9-11u. Dinamo/Warande, Congoplein 1, Turnhout.

ROTTERDAM – Merkurio
Samenkomst de 1ste en 3de woensdag – uitgezonderd in juli en augustus – om 19.45 u. in het Centra Oficejo, Nieuwe Binnenweg 176, Rotterdam.

4 janurai: Literatura rikolto. (Rob Moerbeek)
18 janurai: Tradukado

RADIO-UITZENDINGEN
Voor een overzicht van de uitzendingen in Esperanto én een archief, surf naar: http://www.radioarkivo.org

Vlaamse Esperantobond v.z.w.

Uitnodiging Algemene ledenvergadering

18 februari 2006 vanaf 10u

adres: Ontmoetingscentrum Genadedal
Velderblok 2
3010 Kessel-Lo

agenda
- moreel verslag 2005
- financieel verslag 2005
- verkiezing raad van bestuur
- verkiezing raad van beheer
- voorstel i.v.m. namen Lokaj Grupoj
- toekomst FEL: opvolging
- varia

ESPERANTO-AKTIVECOJ INTERESAJ POR FLANDROJ

Por superrigardo pri la Esperanto-aktivecoj en kaj ekster Flandrio; laŭ kronologia aranĝo:

http://users.telenet.be/esperanto/fleja/aktivecoj.htm

Contactadressen in Vlaanderen

ANTWERPEN *Esperanto-Antwerpen*, p/a Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00, E-post: esperanto-antwerpen@esperanto.be
BRUGGE *Paco kaj justeco*, H. Goes, 050/675178, heidi_goes@yahoo.com
BRUSSEL H. Falck, Eikenlaan 7, 1640 St.-Genesius-Rode, tel. 02 358 42 14, E-post: helene.falk@skynet.be
GENT *La Progreso* Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, E-post: gent@esperanto.be
KALMTHOUT *La Erikejo* W. De Smet, Hertendreef 12, 2920 Kalmthout, tel.: 03 666 99 49. zie ook: users.pandora.be/La.Erikejo/Index.htm
KORTRIJK *La Konkordo* P. Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30. E-post: esperanto.kortrijk@esperantoland.org - Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96.
LEUVEN *Esperanto 3000* Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. E-post: rogergoris@versateladsl.be.
LONDERZEEL Frederik Van den Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. E-post: comite.jean.pain@skynet.be.
OOSTENDE *La Konko* Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65 (gsm)
PEER *Nolimes* H. Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer, tel.: 011 63 55 92. E-post: henri.schutters@skynet.be.
ROESELARE / TIELT zie KORTRIJK
TIENEN *La Hirundo* B. Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen, tel.: 016 81 52 46, e-post: bert.boon@skynet.be.
TURNHOUT Daniel Van Herpe, Koningin Fabiolalaan 2, 2360 Oud-Turnhout, tel.+fax: 014 45 13 29. E-post:dan.vanherpe@pandora.be

Contactadressen in Nederland

ALKMAAR Joh.Heijstra, Breedelaan 69, 1851 MB Heiloo, tel.(072) 5332344.
ALMELO G.C.A.M. Dercks, Molenstraat 20, 7607 AL Almelo. Tel. 0546 819403.
APELDOORN: Mevr. A. Schouten, Dintel 20, 733 MC Apeldoorn. Tel. 055 5332923.
BEVERWIJK *Stelrondo* R. Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, tel.: (0251) 23 10 79.
DEN HAAG *Internationaal Esperanto-Instituut (IEI)* Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tel.: (070) 355 66 77.
DEN HELDER *Esperanto-klubo Den Helder*, Kruiszwin 1205, NL-1780 LE Den Helder.
DEVENTER zie **ALMELO**.
EINDHOVEN R. Bossong, Floraplein 23, NL-5644 JS Eindhoven, tel.: (040) 211 41 62.
ENSCHEDE (NEJ-sekcio) De Vluchtestraat 1-402, NL-7423 BE Enschede, tel. (053) 433 26 40.
GRONINGEN *Esperantocentrum*, T.W.S. Mansholtstraat 25, NL-9728 MC Groningen, tel.: (050) 527 45 72 of (059) 849 14 88.
HAARLEM-HEEMSTEDE *Komprenado faras pacon* C. Duivenvoorden-Kors, Kamerlingh Onnesstraat 40, NL-2014 EM Haarlem, tel.: (023) 524 57 13.
HELMOND Toine Gremmen, Nassaustraat 3, 5707 HL Helmond, tel.: (0492) 54 44 72.
'S HERTOGENBOSCH S. Bosga, Rijzertlaan 46, postbus 2141, 5202 CC 's Hertogenbosch.
HILVERSUM A.J. Middelkoop, Jonkerweg 11, NL-1217 PL Hilversum, tel.: (035) 624 33 20.
KAPELLE *Zelanda Esperanto-grupo* Sally en Dies Krombeen, Vijverstraat 3, NL-4421 AW Kapelle, tel.: (0113) 34 15 63 of (0118) 61 48 34.
LEIDSCHENDAM-VOORBURG: M.H. Erasmus-van Zadelhoff, Laan van Oostenburg 40, NL-2271 AP Voorburg, tel.: (070) 38635 29. E-post: marjet.erasmus@zonnet.nl
MIDDELBURG zie KAPELLE
ROTTERDAM *Merkurio* P. Schuil, Park Vossendijk 331, 3192 XG Hoogvliet, tel.: (010) 416 14 49.
TANEF/*La Migranto* Aad Demmendaal-o/d Brouw, Boekenrode 11, NL-3085 JA Rotterdam. E-post:a.m.demmendaal@planet.nl.
TERNEUZEN *Zeland-Flandruja Esperanto-Grupo* J. den Toonder, Axelsestraat 6, 4537 AJ Terneuzen.
VOORBURG: zie Esperantogroep LEIDSCHENDAM-VOORBURG
WIJLRE Esperantogrupo Marnolando, Tienbundersweg 38, NL-6321 CR Wijlre, tel.: (043) 450 12 48.
ZAANDAM Esperantocentrum PB 433, NL-1500 EK Zaandam, tel.: (075) 616 69 31.

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra Esperanto-Ligo Frankrijklei, 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, Fax.: 03 233 54 33. E-post: info@fel.esperanto.be. Internet: www.esperanto.be
Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging / Flandra Esperanto Junulara Asocio p/a Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00 E-post: fleja@esperanto.be.
ILEI-Belgio: Iwona Kocieba, Graaf de Fienneslaan 54, BE-2650 Edegem, dirk.iwona@pandora.be
Esperanto Scoutsvereniging/Skolta Esperanto-Ligo (SEL) Stein Hautekees, St Gillisplein, 17 B-3300 Kumtich- Tienen, stein.hautekees@advalvas.be Zie ook: www.lahirundo.yucom.be
Association pour l'Esperanto, p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B-6001 Charleroi (Marcinelle). Tel.: + fax: 071 43 14 13. E-post: mardelforge@brutele.be.
Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorweg-esperantisten), Lucien De Sutter, Frère Orbanstraat 210, 8400 Oostende. Tel:059 50 18 25.
Esperanto-Nederland, Tulpstraat 110, 2841 AE Moordrecht (Nederland), Tel.: 0182-374058, E-post: sekretario@esperanto-nederland.nl.
Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, tel.: 00 31 10 436 10 44. E-post: uea@inter.nl.net.

Bestuursleden van FEL

Voorzitter: Ivo Durwael, Paul Gilsonlaan 5, 2650 Edegem, 03 440.30.92, ivo@fel.esperanto.be
Ondervoorz.: Frans Croon, Laarstraat 56, 1910 Kampenhout, 016/65.59.44, frans.croon@kampenhout.be
Ondervoorz.: Flory Witdoeckt, Wittenonnenstraat 7, 8400 Oostende, 059/70.29.14, flory@witdoeckt.be
Penningm.: Remy Sproelants, Tumulusstraat 18, BE 3583 Paal-Beringen, t+f: 011/432010, respro@biz.tiscali.be
Secretaris: Lode Van de Velde, Hof Van Tichelen 20/3, 2020 Antwerpen, 03/899.08.73, lodchjo@yahoo.com
Bestuurslid: Agnes Geelen, Oudedoncklaan 20, 2100 Deurne agnes@esperanto.be
Bestuurslid: Walter vandenkieboom, Wittenonnenstraat 7, 8400 Oostende, 059/70.29.14
Bestuurslid: Rob Ebenau, Mansionstraat 20, 2990 Wuustwezel rob.ebenau@pandora.be
Bestuurslid: Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk jean-pierre.allewaert@pandora.be

ISSN-0772-540 X Afgiftekantoor Antwerpen X
Tweemaandelijks tijdschrift

Kalender voornaamste Esperanto-activiteiten

Voor meer informatie, contacteer de Vlaamse Esperantobond 03/234 34 00 of esperanto@esperanto.be

14 - 18. februaro
Staĝo en Kvinpetalo. Preperado al la Komuna Trunko de la Kapableco: Traduko - disertacio. Historio: En la tempo de Waringhien kun Janine Dumoulin kaj Thérèse Pinet en Bouresse, Francio. Inf: Kvinpetalo, Esperanto-Centro, Rue de Lavoir, FR-86410 Buoresse, Francio. Tel/fakso: +33 (0)5 49 42 80 74. Rete: informoj@kvinpetalo.org

21 - 25. februaro
Staĝo en Kvinpetalo. Inicado kaj unua praktiko de Esperanto. Praktikado de la lingvo, dua grado kun Josée Lafosse kaj Serge Sire en Bouresse, Francio. Inf: Kvinpetalo, Esperanto-Centro, Rue de Lavoir, FR-86410 Buoresse, Francio. Tel/fakso: +33 (0)5 49 42 80 74. Rete: informoj@kvinpetalo.org

10 - 17. aprilo
22-a PSI - Printempa Semajno Internacia (http://www.esperanto.de/psi) en St. Andreasberg (Montaro Harz/Harc). Inf: Germana Esperanto-Asocio, Wolfgang Bohr, Johannes-Kirschweng-Str. 11, DE-52474 Bad Neuenahr-Ahrweiler, Germanio. Tel: +49-(0)2641-4885, fakso: +49-(0)9786-66 (oficejo). Rete: psi@esperanto.de

15 - 22. aprilo
Festa Renkonto Internacia (http://www.gresillon.org/) de Geknaboj en Grezijono. Inf: Elizabet' Barbay 25, allée Gabriel Fauré, FR-93140 Bondy, Francio. Tel.: +33-(0)148 47 23 87. Rete: eliz.barbay@wanadoo.fr

Horizon.*taal*

Jaargang 37 nummer 217 **Januari-Februari 2006**